ריבועא דנפיק מגו עיגולא פלגא ולא היא

דהא קחזינן דלא הוי כולי האי: א"ר לוי

משום ר"מ "שתי סוכות של יוצרים זו לפנים

מזו הפנימית אינה סוכה יוחייבת במזוזה

והחיצונה סוכה ופטורה מן המזוזה ואמאי

תהוי חיצונה כבית שער הפנימית ותתחייב

סוכת גוים סוכת נשים סוכת בהמה סוכת

כותים סוכה מכל מקום כשרה ובלבד

שתהא מסוככת כהלכתה מאי כהלכתה

אמר רב חסרא יוהוא שעשאה לצל סוכה

מכל מקום לאתויי מאי לאתויי סוכת רקב"ש

דתנו רבנן הסוכת רקב"ש סוכת רועים סוכת

קייצים סוכת בורגנין סוכת שומרי פירות

סוכה מכל מקום כשרה ובלבד שתהא

מסוככת כהלכתה מאי כהלכתה אמר רב

חסרא והוא שעשאה לצל סוכה מכל

מקום לאתויי מאי לאתויי סוכת גנב"ך

האי תנא דגנב"ך אלימא ליה גנב"ך

משום דקביעי וקא תנא מכל מקום לאתויי

רקב"ש דלא קביעי והאי תנא דרקב"ש

אלימא ליה רקב"ש דבני חיובא נינהו ותנא

מ"מ לאתויי גנב"ך דלאו בני חיובא נינהו:

במזוזה משום דלא קביע י∞תנו רבנן יגנב"

(h) תום' ד"ה ריבועל דנפיק וכו' וקלת תימה וכו' מגו עיגולא תילתא דהיינו

חילתא מכל העיגול:

גליון הש"ם

נבו' תנו רבנו גנב"ך. ע'

בד ב מיי׳ פ״ו מהלכות מזחה הלכה ט סמג עשין כג טוש"ע י"ד סי רפו סעיף יב: נה ג ד ה מיי׳ פ״ה מהלכות סוכה הלכה ט סמג עשין מג טוש"ע א"ח סי' תרלה:

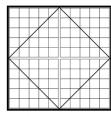
רבינו חננאל וגרסינן בפרק חלון שבין

שתי חצרות, אמר ר' יוחנן חלון עגול צריך שיהא דויון בהי בהיקיפו כ״ד טפחים ומהן . שאם ירבענו נמצא משהו בתוד י׳. למה לי כולי בוגון ל. למוז לי כולי האי מכדי כל שיש בהיקיפו ג' טפחים יש בו רחב טפח בי"ב טפחים רחב טפח בי״ב טפחים סגי. ושנינן הני מילי בעיגולא אבל בריבועא כו׳, ואסיקנא בי״ז נכי חומשא סגי. ושנינן ר׳ יוחנן דאמר כדייני דקיסרי . ראמרי ריבועא דנפיק מגו י אמור דיבועא דנפיק מגו עיגולא פלגא. ואקשינן והא ליתא לדייני דקיסרי, ושנינן לטעותא דדייני דקיסרי קאמר. נמצאת שמועה דר' יוחנן אליבא . דדייני דקיסרי אמורה. . אמר ר' מאיר משום ר' לוי, שתי סוכות של יוצרים כו׳. פשוטה היא. תנו רבנו סוכה מכל מקום כשירה. ובלבד שתהא עשויה לצל ומסוככת כהלכתא. וכן . סוכת רועים, סוכת קייצין, סוכת בורגנים, סוכת שומרי פירות, סוכה מכל מקום כשירה. ואסיקנא סוכת גוים וסוכת נשים וכיוצא בהן דלאו בני חיובא נינהו אם היא לצל ומסוככת שכן סוכת רועים וקייצים ובורגניז ושומרי פירות . דבני חיובא נינהו שסוכתם

כשירה.

ריבועא דנפיק מגו עיגולא פלגא. פירש נקונטרס כשחתה מרבע בתוך העיגול אתה נוטל ממנו חלי השיעור הנשאר בו דהיינו תילתא דכולה הלכך לשש עשרה ריבוע לריך

> אצל זה אלא יש לפרש ריבועא דנפיק מגו עיגולא פלגא מרוחבו של עוגל מחזיק רוחב הריבוע נמלא זויות של ריבוע המגיעין עד העיגול כפליים על רוחב הריבוע דקא סבר כל אמתא בריבוע תרי אמות באלכסונה ותימה היאך טעו במדה רבי יוחנן ודייני דקיסרי דמאחר שלא מדדו הדבר היאך עשו כלל על דבר שאינו ויש לומר דקבלה בידם לשון זה של ריבוע מגו עיגולא פלגא והוא אמת לענין המקום ולא לענין אורך החוט המקיף והרוחב דמקום הריבוע שבתוך העיגול מתמעט חלי של ריבוע דהוא חילתא דכולי עיגול תדע שאם תעשה ריבוע של עשר על עשר ותחלקנו שתי וערב ותחזור ותעשה ריבוע בפנים לאלכסונה

של ריבועים קטנים כענין שפירשתי לעיל נמלא ריבוע פנימי חליו של חיצון ואם תעשה עוגל של עשרה על

עשרה בתוך ריבוע החילון יהא העגול בין שני הריבועים וזה הוכחנו שמרובע יתר על העיגול רביע אם כן העיגול יתר על הריבוע הפנימי חליו של פנימי דהיינו בי (חילתא דעגולה דהיינו) רביע של ריבוע חילון וקלת תימה דלא נקט ריבועא דנפיק מגו (א) עיגולא דהיינו תילתא מכל העגול כי היכי דנקט עיגולא דנפיק מגו ריבועא ריבעא דהיינו ריבעא מכל הריבוע לכך יש לפרש דהנך תרי מילי קיימי דאיירי כעין שפירשתי שעושה עיגול בתוך ריבוע וחוזר ועושה ריבוע

אחר בתוך אותו עיגול ואתא למימר שנתמעט העוגל רובע של ריבוע החיצון וריבוע פנימי נחמעט מריבוע חילון פלגא ורובע ופלגא קיימי אריבוע חיצון ואם תאמר והלא ריבוע של שבעה על שבעה אם תעשה בו עוגל של שבע על שבע

אמות ותחזור ותעשה בתוך העוגל ריבוע של אלכסונו שבעה כמדת העוגל הוה ליה ריבוע פנימי חמשה על חמשה לפי חשבון של אמתא ותרי חומשי באלכסונה ומשכחת לה בריבוע פנימי יחר מחליו של חילון דיש בפנימי כ"ה רלועות של אמה על אמה ובחילון לא משכחת אלא מ"ט ויש לומר שזה תלוי במה שהוכחנו דחשבון של אמתא ותרי חומשי אינו מכוון דאיכא טפי וא"כ אין בריבוע הפנימי ה' על ה' דאם היה על ה׳ היה אלכסונו עולה טפי מז׳: ותיהור חיצונה בית שער לפנימית ותתחייב במזוזה. ונית שער חיינ נמזוזה כדתנים

בהקומץ רבה (מנחות דף לג:) בית שער אכסדרה ומרפסת חייבין במוזה וחימה דבפרק קמא דיומא (דף א: ושם) אמרינן דממעטינן להו ממוזה מדכתיב בית מה בית מיוחד לדירה יצאו אלו שאין מיוחדין לדירה ויש מחלקין בין פתוחין לבית ולפתוחין לגינה וקשיא דאם כן הוה ליה לשנויי הכי התם במנחות (שם) דפריך אדרב חסדא דאמר אכסדרה פטורה מן המזוחה וצ"ל הא דאורייתא הא דרבגן והא דלא משני התם במנחות דמשמע ליה דרב חסדא פטורה לגמרי קאמר אפילו מדרבנן:

סובת בותים. כל הנך דקחשיב הכא אמר בשמעתין דלאו בני חיובא נינהו דקסבר גרי אריות הן והא דאמר פרק שני דיבמות . (דם כד:) דאחד גרי אריות ואחד גרי חלומות הלכה כולם גרים הני מילי כשנתגיירו לגמרי אבל גרי כוחים כחיב בספר מלכים (ב יז) את ה' היו יראים ואת אלהיהם היו עובדים ומאן דאמר כותים גרי אמת קסבר דאחר כך ניתקנו:

אבל ריבועא מגו עיגולא פלגא. כשאתה מרבע בתוך העיגול אתה א) מנחות מב., ב) [מהר"ם מוליא ממנו חלי השיעור הנשאר בו דהיינו חילתא דכוליה הלכך לשש עשרה ריבוע לריך העיגול המקיפו סביב להיות עשרים וארבע: העיגול המקיפו סביב להיות כ"ד ודבר תימה הוא זה מה ענין זה ולאו מילפא היא. דהא ראינו דלא הוי שיעורא כולי האי אלא שיהא הגהות הב"ח

רחב כשיעור אלכסונו של מרובע וכל אמתא בריבוע אמתא ותרי חומשי באלכסונו: שתי סוכות של יולרים. כך היה דרך של יולרי כלי חרם בימיהן עושין להם שתי סוכות זו לפנים מזו בפנימית הוא דר ומלניע קדרותיו ובחילונה הוא עושה מלאכתו ומוליא קדרותיו למכור: פנימית חינה סוכה. חם בח לישב בתוכה בחג לשם סוכה ואע"ג דלא בעינן סוכה לשם חג דהא כבית הלל קיימא לן דמכשרי סוכה ישנה במתניתין (דף ט.) הכא אינה סוכה דלה מינכרה מלחה דלשם סוכה הוא דר בו דהא כל ימות השנה דייר התם ורוב תשמישו וסעודתו ושינתו שם: וחייבת במווזה. לעולם משום דכל דירתו בה: החיצונה סוכה. ויולא בה ידי חובתו ואין לריך לסותרה ולעשותה לשם חג כבית הלל ומשום היכירא דמלוה ליכא למיסר דכיון דכולה שתא לאו הכא דייר והשתח דייר בה חיכח היכירח: ופטורה מן המווזה. לעולם דלאו דירה היא שאינה עשויה אלא לנאת ולצא דרך שם ולהכנים שם תגרים: ותיהוי כבית שער הפנימית. דהי"ל במנחות בהקומן רבה (דף לג:)

מתני' דחייב במוחה מדרבנן. בית שער פורק"א בלע"ו שלפני הבית: משום דלא קביע. לא זו ולא זו דבר קבוע ואין הפנימית חשובה להיות לה בית שער: סוכת גוים. שעשויה לדור בה בימות החמה: סוכה מ"מ. אפילו פחותה מאלו ולקמיה מפרש מאי היא: מאי כהלכסה. מאי אתא לאשמועינן דאילו שתהא ללתה מרובה מחמתה ובדבר שכשר לסכך בו פשיטא אטו משום דריעא במילי אחרנייתא שלא נעשית לשם סוכה תתכשר אף בפסולות: אמר רב הסדא. האי כהלכתה דקאמר הוא שמסוככת יפה דמוכחה מלתה שעשייתה הרחשונה לצל היתה ולה לצניעות בעלמה דאע"ג דסוכה לשם חג לא בעינן לשם סוכה בעינן וללל הוא דמיקריא סוכה שסוככת מן החורב: רקב"ש. סימן רועים קיילים בורגנין שומרי פירות. ולקמן פריך מאי גריעותייהו דהני מהנך דלעיל דקרי ליה סוכה מכל מקום: רועים. שעשו סוכה בשדה לישב בתוכה מפני השרב ושומרים נחנם: קיינים. שומרי קניעות השטוחין בשדה לייבש: בורגנין. שומרי העיר. וכולן ישראלים הם אבל סוכה זו לא לשם חג נעשית: סוכה מכל מקום. דאפילו פחות מאלו והיינו הנך דלעיל כדמפרש לקמן דהאי חנא חשיבי ליה הני משום דישראלים נינהו וחייבין בסוכה וראויה סוכתן להכשיר יותר מסוכת גנב"ך גוים נשים בהמה כוחים שאין חייבין בסוכה: אלימא. חשובה להכשיר: סוכת רקב"ש לא קביעי. פעמים רועין כאן ופעמים רועין כאן בשאכלו את המרעה וכן קיינים כשיבשו הולכין להם וסותרין סוכתן: מתני'

לעזי רש"י